

Toestand van het watersysteem

9 april 2025

Documentbeschrijving

Titel

Toestand van het watersysteem - 9 april 2025

Samenstellers

VMM

Kern Beheer en Investerings Waterlopen, Kern Planning Integraal Waterbeleid

Inhoud

De VMM rapporteert maandelijks over de kwantitatieve toestand van de watersystemen onder haar bevoegdheid: de onbevaarbare waterlopen en het freatisch grondwater. Ook de meteorologische situatie wordt besproken aangezien deze een directe invloed heeft op de kwantitatieve toestand van het watersysteem. Bijzondere aandacht wordt besteed aan hydrologische extremen (overstromingen en droogtes) en afwijkingen (anomalieën) t.o.v. de historisch normale toestand. Waar mogelijk schatten we de verwachte evolutie van de indicatoren in.

Het actueel risico op overstromingen of droogte wordt bepaald door een combinatie van het *potentieel* risico (of hoe abnormaal nat of droog de huidige situatie al is) en het *acuut* risico (of het effect van de verwachte neerslaghoeveelheden). Het actuele risico op overstromingen en droogte, en voorspellingen voor de korte termijn (48u) en lange termijn (10 dagen) worden continu opgevolgd en kunnen geraadpleegd worden op waterinfo.vlaanderen.be.

Wijze van refereren

Vlaamse Milieumaatschappij (2025), Toestand van het watersysteem - 9 april 2025.

Verantwoordelijke uitgever

Bernard De Potter, Vlaamse Milieumaatschappij

Vragen in verband met dit rapport

Vlaamse Milieumaatschappij

Dokter De Moorstraat 24-26

9300 Aalst

Tel: 053 72 62 10

info@vmm.be

Inhoud

1	Meteorologie	4
1.1	Neerslag	4
1.1.1	Waarnemingen	4
1.1.2	Voorspellingen	6
1.2	Neerslagtekort	8
2	Hydrologie	10
2.1	Bodemverzadiging	10
2.2	Freatisch grondwater	12
2.2.1	Historische vergelijking	12
2.2.2	Is het freatische grondwater gestegen of gedaald?	18
2.2.3	Worden er volgende maand zeer lage of zeer hoge freatische grondwaterstanden verwacht?	20
2.3	Debeten onbevaarbare waterlopen	22
2.3.1	Waarnemingen	22
2.3.2	Voorspellingen	26
3	Samenvatting	26

Figuren

1	Neerslagtotalen	4
2	Waargenomen ruimtelijke spreiding van de SPI	5
3	Voorspelde neerslag	6
4	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de SPI	7
5	Ruimtelijke spreiding van de percentielen van het neerslagtekort.	8
6	Waargenomen en voorspeld neerslagtekort.	9
7	Oppervlakkige bodemverzadiging en bodemverzadiging voor het profiel.	10
8	Oppervlakkige bodemverzadiging en bodemverzadiging voor het profiel.	11
9	Absolute toestand van de freatische grondwaterstand.	13
10	Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand.	15
11	Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand (1/1/2000 - 1/3/2025).	16
12	Afwijking van het grondwaterpeil t.o.v. een normaal seizoen.	17
13	Waargenomen ruimtelijke spreiding van de freatische grondwaterstanden.	19
14	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de zeer hoge freatische grondwaterstanden.	20
15	Voorspelde ruimtelijke spreiding van de zeer lage freatische grondwaterstanden.	21
16	Verandering van het 14-daags gemiddeld debiet.	22
17	Percentielwaarden van het 14-daags gemiddeld debiet.	22
18	Stroomgebiedsgemiddelde specifieke afvoer	24
19	Stroomgebiedsgemiddelde cumulatief specifiek volume	25

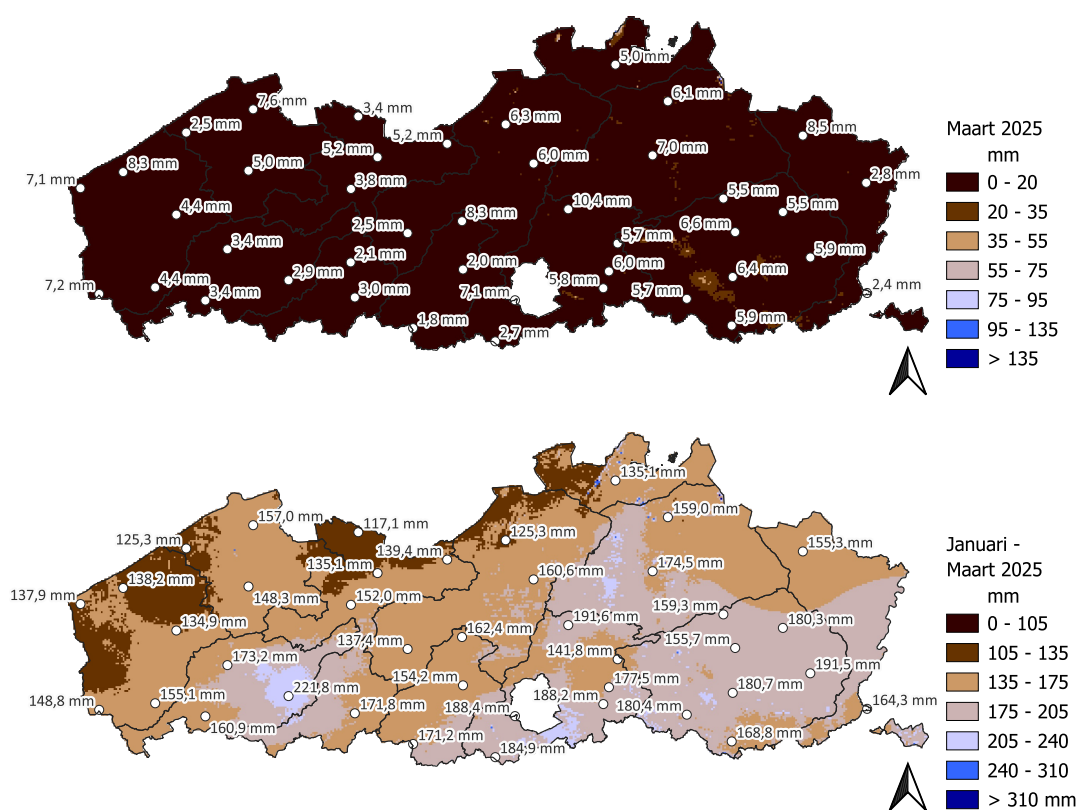
1 Meteorologie

1.1 Neerslag

1.1.1 Waarnemingen

Maart 2025 was een zeer droge maand met een neerslagtotaal van 7,8 mm in Ukkel, wat slechts 13 % bedraagt van de normale neerslaghoeveelheid van 59,3 mm (1991-2020) (bron: KMI). Ook overal in Vlaanderen worden gelijkaardige lage waarden opgetekend (Figuur 1).

De neerslagtotaal in het VMM pluviometer netwerk variëren voor maart 2025 tussen 1,8 mm (Moerbeke) en 10,4 mm (Bonheiden). Gemiddeld over de VMM meetlocaties vinden we een neerslagtotaal van 5,2 mm of 9 % van het klimatologisch normaal te Ukkel (Figuur 1).

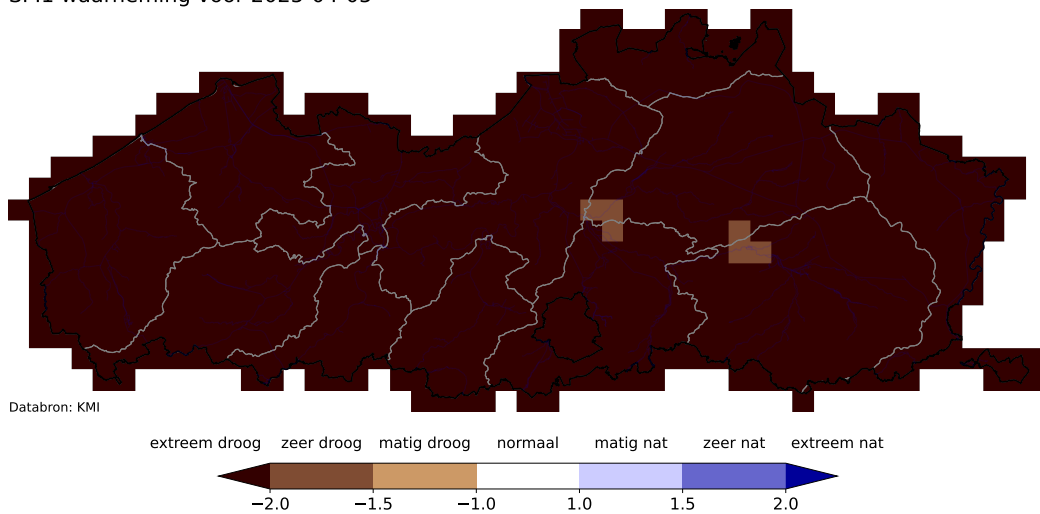
Figuur 1: Neerslagtotaal voor de voorbije maand, resp. voorbije 3 maanden op basis van het Vlaamse neerslagradar-composiet (achtergrond) en VMM-pluviometernetwerk (punten).

De neerslagtotaal voor de voorbije 3 maanden (januari t.e.m. maart '25) vertonen in het noorden van Oost-Vlaanderen, Antwerpen en aan de kust de laagste waarden (120 - 150 mm ruwweg). In de oostelijke bekkens en het Leiebekken viel de afgelopen maanden de meeste neerslag (om en bij de 180 mm). De totalen voor de eerste 3 maanden van dit jaar variëren van 117,1 mm in de pluviometer van Boekhoute waar de minste neerslag viel, tot 221,8 mm voor de pluviometer in

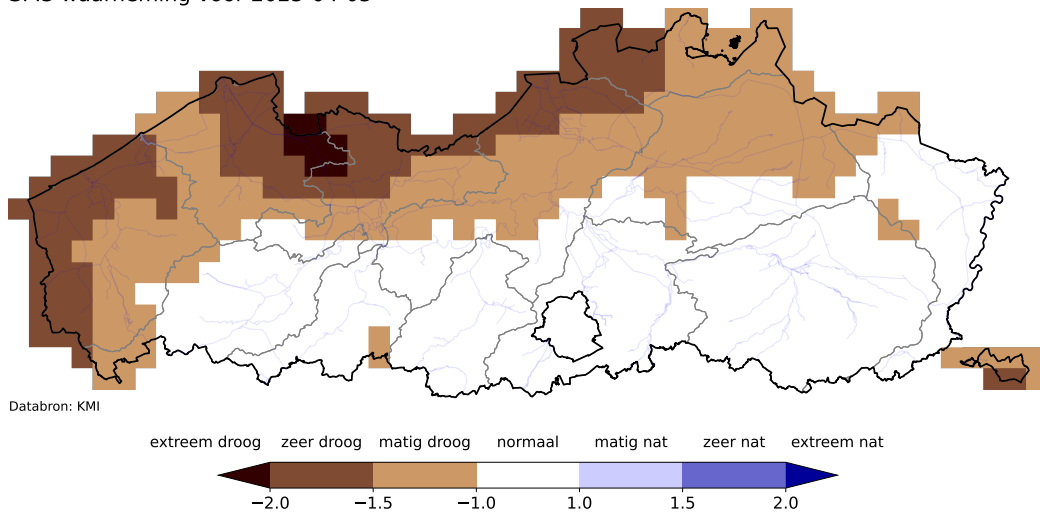
Waregem met de meeste neerslag voor de afgelopen 3 maanden. Gemiddeld registreerden de VMM stations voor de voorbije 3 maanden een totaal van 160,1 mm neerslag, wat zo'n 20% lager is dan het klimatologisch normaal van 199,9 mm voor de periode januari - maart (referentie: 1991-2020) uitkomt. Lokaal in Ukkel viel daarentegen 208,9 mm neerslag voor dezelfde periode, wat nog altijd iets hoger is dan de normale waarde voor de afgelopen 3 maanden, maar vooral te wijten aan de zeer natte maand januari (bron: KMI).

De afgebeelde neerslagkaarten van [Figuur 1](#) zijn aangemaakt op basis van het Vlaamse neerslagradar-composiet, gekalibreerd met de overeenkomstige neerslagtotalen van het VMM pluviometernetwerk. Aan de huidige beelden is een ad-hoc correctie toegevoegd om zgh. "bright band" patronen rond de radar torens van Jabbeke en Helchteren te corrigeren.

SPI1 waarneming voor 2025-04-05

SPI3 waarneming voor 2025-04-05

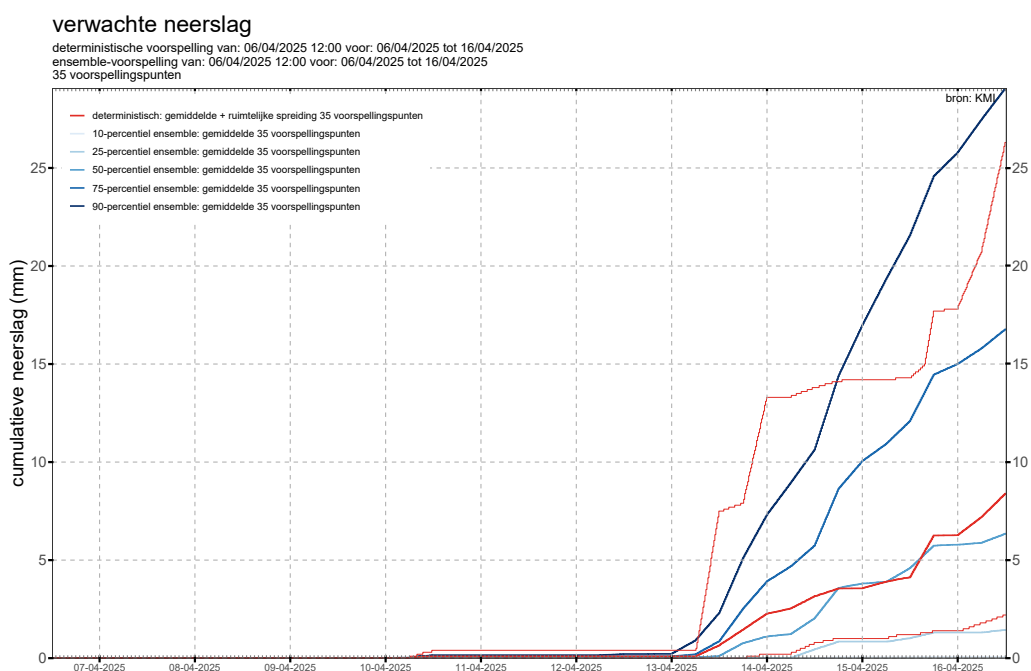
Figuur 2: Ruimtelijke spreiding van de SPI-1 (boven) en SPI-3 (onder) indicator. Databron: KMI.

De SPI¹ index op de korte termijn (SPI-1) vertoont op 5/4/2025 voor de tijd van het jaar overal in Vlaanderen extreem droge waarden.

Voor de SPI index op langere termijn (SPI-3) zien we op 5/4/2025 aan de kust en in de noordelijke helft van Vlaanderen matig tot zeer droge waarden voor de tijd van het jaar. Begin vorige maand was de SPI-3 indicator nog grotendeels normaal (data: KMI). De droge maand maart heeft dus op relatief korte tijd dit beeld omgegooid.

1.1.2 Voorspellingen

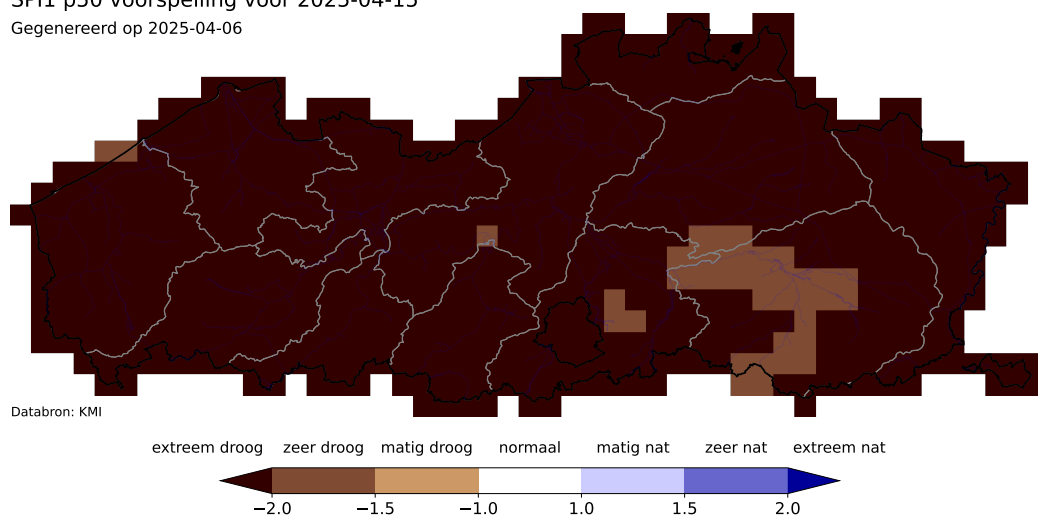
Op 6 april wordt voor de periode tot 16 april gemiddeld over Vlaanderen tussen 1 mm (P25) en 17 mm (P75) neerslag voorspeld met een mediaan waarde van 6 mm (Figuur 3; bron: KMI). Hierdoor verwachten we dat de korte-termijn SPI-1 index minstens tot half april verder een extreem droge toestand zal aanhouden. Ook voor de voorspelde lange-termijn SPI-3 index verwachten we dat de droge toestand verder zal aanhouden met een uitbreiding naar matig droge waarden voor gans Vlaanderen en zeer droge waarden voor de kust en het noorden van Antwerpen en West- en Oost-Vlaanderen. Ook in het uiterste oosten van Vlaanderen verwachten we een evolutie naar zeer droge waarden voor de tijd van het jaar, en dit zowel voor een nat als droog neerslag scenario (Figuur 4).

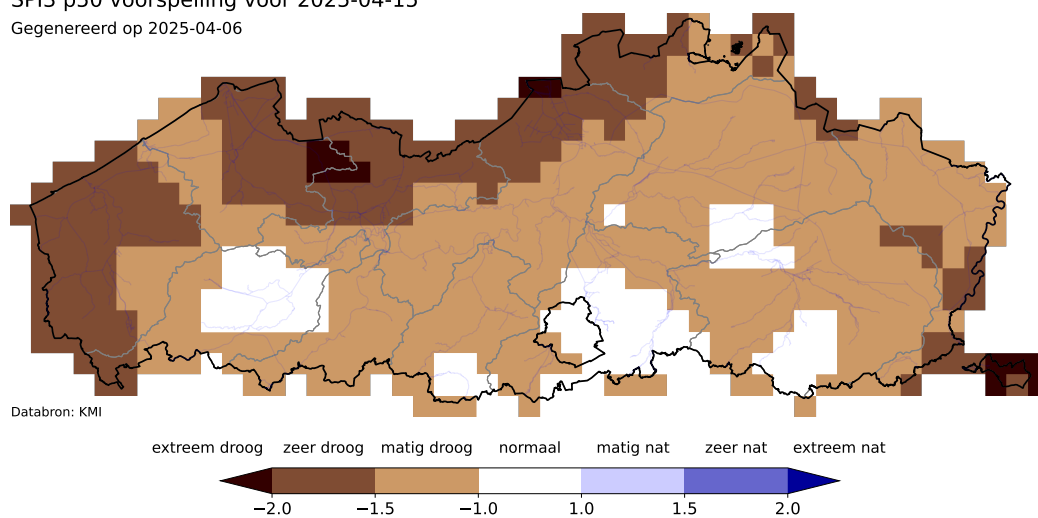
Figuur 3: Neerslagvoorspelling voor de lange termijn (bron: KMI). Gemiddelde voor de percentielen van de ensemble-voorspellingen (blauwe lijnen), en ruimtelijke variatie in de deterministische voorspelling (rode lijnen) voor 35 voorspellingspunten verspreid over Vlaanderen.

¹De Standardized Precipitation Index (SPI) geeft de afwijking van de voorbije neerslag t.o.v. het historische normaal weer. SPI-1 (korte termijn) en SPI-3 (lange termijn) geven aan hoe droog of nat de voorbije maand (30 dagen) en 3 maanden (90 dagen) waren t.o.v. dezelfde periode op de desbetreffende locatie in de voorbije 30 jaar (bron: KMI).

SPI1 p50 voorspelling voor 2025-04-15
 Gegeneerd op 2025-04-06

SPI3 p50 voorspelling voor 2025-04-15
 Gegeneerd op 2025-04-06

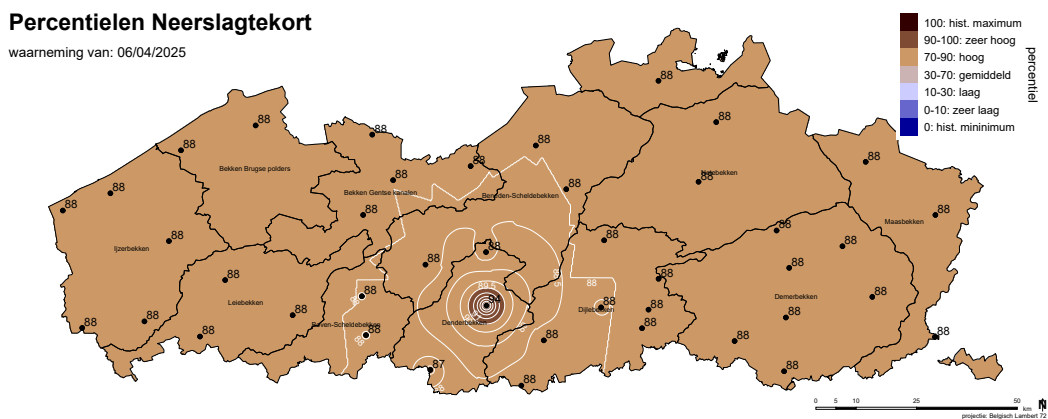
Figuur 4: Voorspelde ruimtelijke spreiding van de SPI-1 (boven) en SPI-3 (onder) indicator. (bron KMI)

1.2 Neerslagtekort

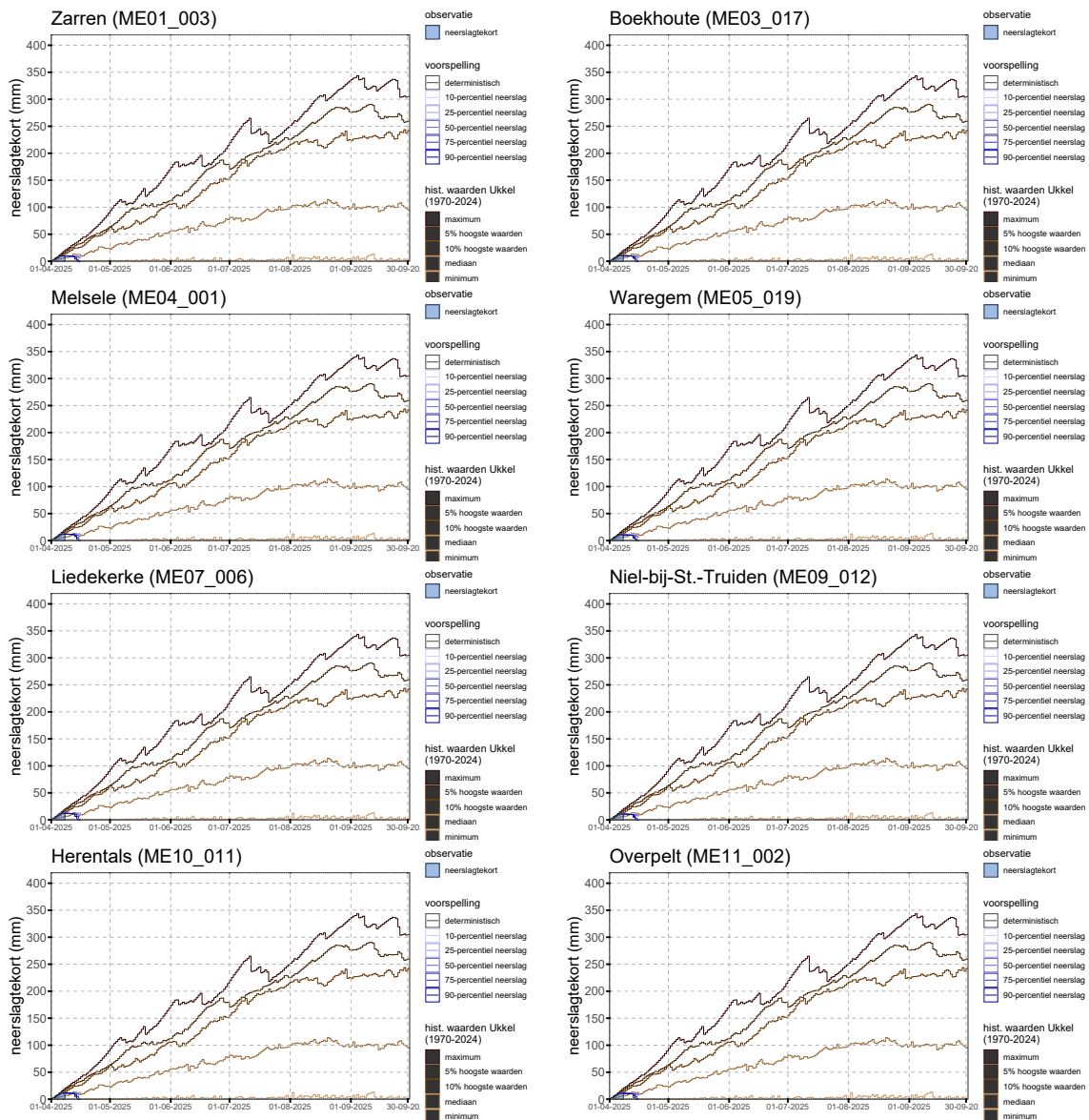
Elk jaar wordt tijdens het hydrologische zomerseizoen van 1 april t.e.m. 30 september het cumulatieve neerslagtekort berekend voor een aantal meteorologische stations. Dit cumulatieve neerslagtekort geeft het verschil weer tussen de neerslag en de potentiële evapotranspiratie die gemeten werden op deze stations, en is een indicator voor het risico op watertekort.

Merk op dat in dit rapport de definitie voor neerslagtekort van Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) gevolgd wordt, waarbij we het verschil tussen potentiële evapotranspiratie en neerslag enkel beschouwen gedurende het hydrologisch zomerseizoen tussen 1 april en 30 september. Deze berekening verschilt van het zgh. doorlopend neerslagtekort waarbij deze waarde continu doorloopt over de jaren heen. Door een relatief natte periode voorafgaand aan 1 april kunnen beide indicatoren verschillen.

Gezien deze indicator slechts start op 1 april kunnen we hier op dit ogenblik weinig conclusies aan vastknopen.

Figuur 5: Ruimtelijke spreiding voor de percentielen van het waargenomen neerslagtekort sinds 1 april.

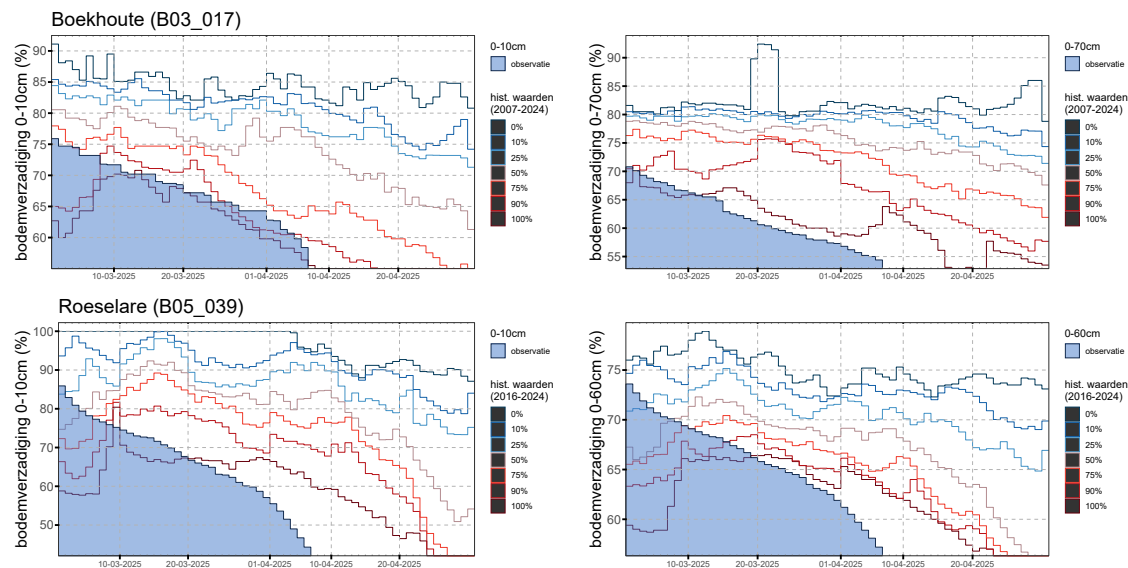

Figuur 6: Cumulatief neerslagtekort en voorspelling voor tien dagen voor de VMM meteostations.

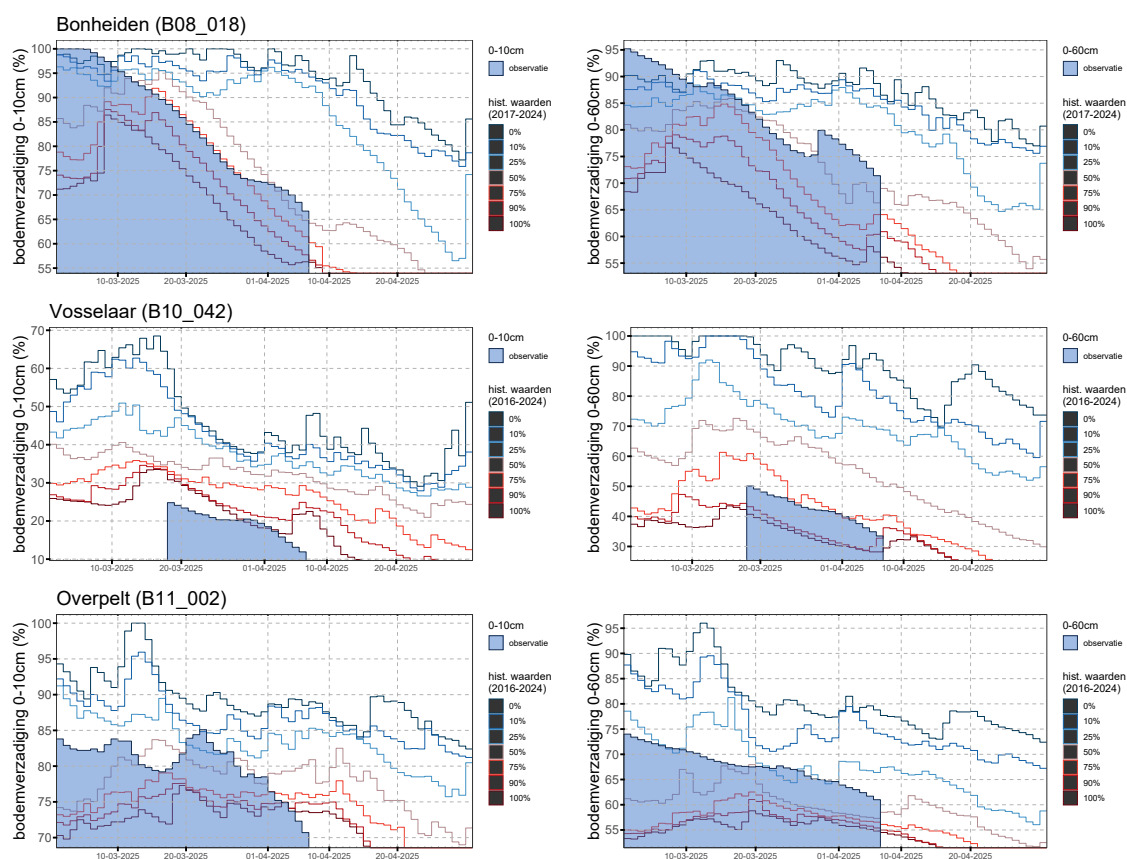
2 Hydrologie

2.1 Bodemverzadiging

We zien dat dat de bodemverzadiging op alle meetplaatsen op korte tijd heel sterk is afgenomen. De daling is voor een stuk in lijn met de verwachting voor de tijd van het jaar, maar op een aantal locaties, zoals in Roeselare merken we duidelijk dat de bodemverzadiging op dit meetpunt op een maand tijd sterker is afgenomen dan verwacht volgens de normale cyclus en dit zowel voor de oppervlakkige verzadiging (0 - 10 cm) als voor de verzadiging in de laag 0 - 60 cm (zie [Figuur 7](#), [Figuur 8](#)). Ook in Boekhoute (tot 70 cm) en Overpelt (tot 10 cm) zien we duidelijk een sterkere daling t.o.v. de normale cyclus.

Figuur 7: Oppervlakkige bodemverzadiging (0-10cm) en bodemverzadiging voor het profiel (0-70cm) voor de meeststations van Boekhoute en Roeselare.

Figuur 8: Oppervlakkige bodemverzadiging (0-10cm) en bodemverzadiging voor het profiel (0-70cm) voor de meestatens van Bonheiden, Vosselaar en Overpelt.

2.2 Freatisch grondwater

De grondwaterstandindicator is gebaseerd op maandelijkse peilmetingen in het primair meetnet door de VMM, SCK en De Watergroep voor freatische peilfilters met continue meetreeksen van minstens 11 jaar. Die maandelijkse peilmetingen worden aangevuld met dagelijkse modelberekeningen voor de periode 1991 - heden. Op dov.vlaanderen.be vind je alle grondwaterstanden, de [huidige toestand](#) en de [interactieve kaart](#) voor het freatische grondwater.

datum rapport: 07-04-2025

referentiedatum: 06-04-2025

aantal gebruikte meetplaatsen: 153

2.2.1 Historische vergelijking

De freatische grondwaterstand schommelt tijdens het jaar: hoog op het einde van de winter en laag op het einde van de zomer. Met de grondwaterstandindicator kijken we naar de toestand van het grondwater t.o.v. alle peilen gedurende het jaar (absolute vergelijking) en de toestand voor de tijd van het jaar (relatieve vergelijking).

Absolute vergelijking: Staat het freatisch grondwater hoog of laag (t.o.v. alle dagelijkse peilen van de referentieperiode)?

Op 6/4/2025 vertoonde 36% van de meetplaatsen een hoge (18%) tot zeer hoge (18%) freatische grondwaterstand. 51% vertoonde een normale, en 13% een lage (12%) tot zeer lage (1%) grondwaterstand ([Figuur 9](#)).

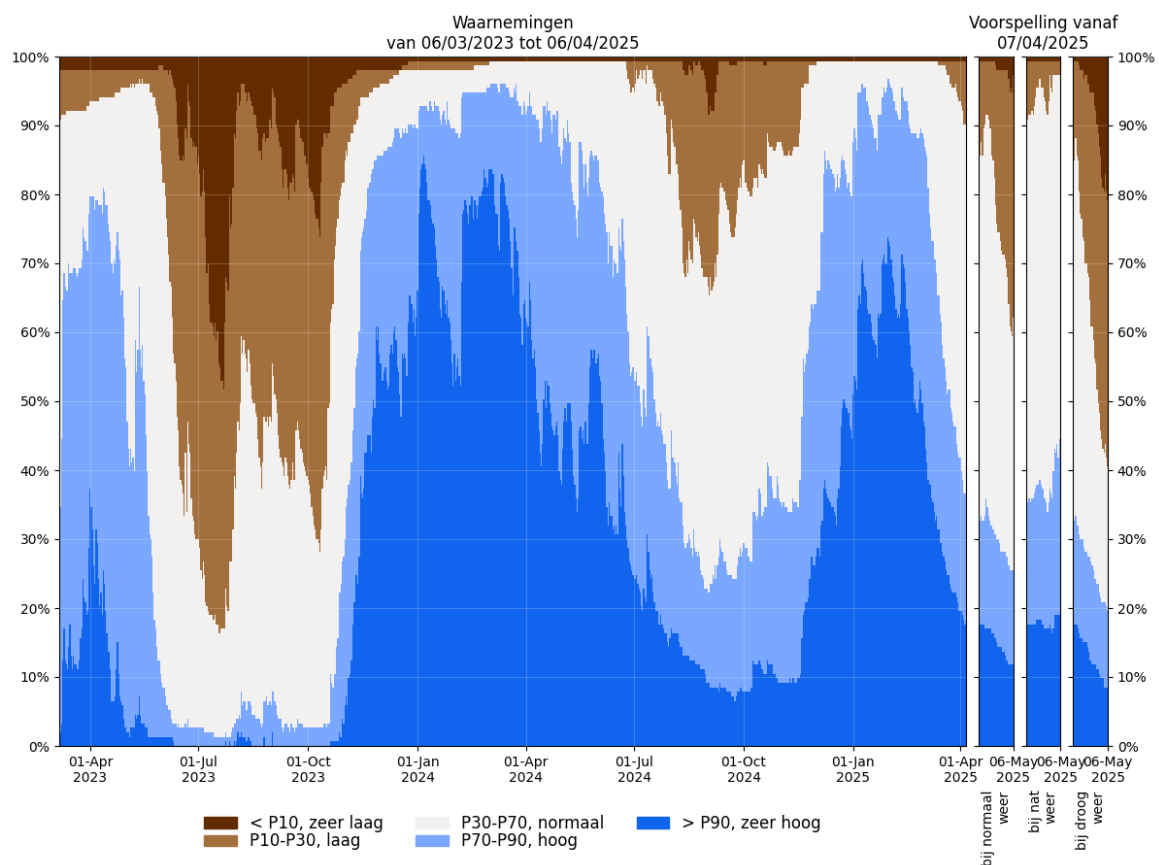
Begin april bevinden we ons op de overgang van het hydrologische winterseizoen naar het hydrologische zomerseizoen. Vanaf april tot eind september (het hydrologische zomerseizoen) is een verschuiving naar klassen met lagere grondwaterstanden de normale trend.

Die verschuiving zette zich dit jaar al eerder in: geleidelijk vanaf begin februari, en dan versneld vanaf begin maart. De periode met hoge absolute grondwaterstanden was in het afgelopen hydrologisch winterseizoen merkbaar korter dan in het hydrologisch winterseizoen 2023-2024. In die laatste periode stegen de peilen sneller en vroeger (midden okt/2023 vs nov/2024), en daalden ze geleidelijker en later (apr/2024 vs feb/2025) dan in het afgelopen hydrologisch winterseizoen 2024-2025.

Begin april 2025 is de situatie van de (absolute) freatische grondwaterstanden dus lager dan een jaar geleden, begin april 2024, met 36% vs. ruim 90% hoge tot zeer hoge grondwaterstanden. Ook 2 jaar geleden, begin april 2023, was de situatie hoger met toen rond de 80% hoge tot zeer hoge grondwaterstanden.

Qua voorspellingen vanaf 7/4/2025 zien we bij een normaal en een droog scenario de aandelen hoog tot zeer hoog verder dalen en de aandelen laag tot zeer laag sterk stijgen. In het natte scenario blijft de situatie eerder gelijkaardig tot wat hoger dan de huidige situatie. Zie scenariogebaseerde voorspelling van 7/4/2025 tot 6/5/2025 voor een normale, een natte en een droge situatie in de rechterkant van [Figuur 9](#).

Absolute toestand van de freatische grondwaterstand

Referentieperiode: 01/01/1991-31/12/2020

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij

Figuur 9: Absolute toestand van de freatische grondwaterstand: Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand (t.o.v. alle peilen van de referentieperiode) voor de afgelopen 2 jaar + scenariogebaseerde voorspelling voor de komende maand. In de winter worden vooral hoge grondwaterstanden verwacht, in de zomer vooral lage.

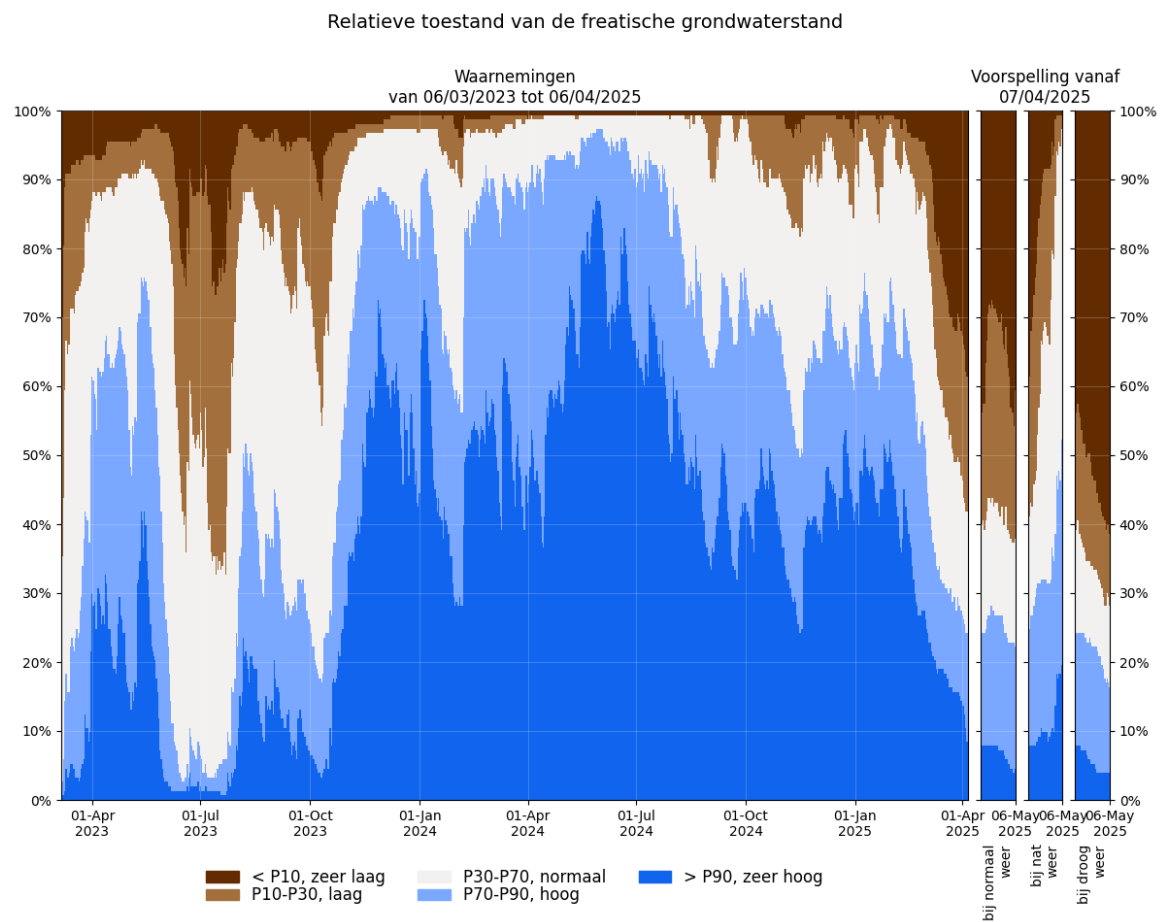
Relatieve vergelijking: Wat is de toestand van het freatische grondwater voor de tijd van het jaar?

Op 6/4/2025 vertoonde 60% van de meetlocaties een lage (20%) tot zeer lage (40%), 16% een normale, en 24% een hoge (16%) tot zeer hoge (8%) grondwaterstand voor de tijd van het jaar (Figuur 10).

In het freatische grondwater zagen we gedurende een lange periode overwegend hoger dan normale grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Vanaf midden november 2023 tot begin augustus 2024 was het percentage hoog tot zeer hoog vaak groter dan 80 of zelfs 90%. Daarna schommelde het tot midden februari 2025 meestal tussen de 60 en 70%. De afgelopen maanden nam het dan een duik tot 24% begin april 2025, terwijl tegelijk het aandeel lager dan normaal toenam tot 60%. Na een lange periode met overwegend hoger dan normale grondwaterstanden voor de tijd van het jaar, zien we vanaf maart 2025 terug een overwicht van het aandeel lager dan normale grondwaterstanden. Dit hangt opnieuw in grote mate samen met de hoeveelheid neerslag en de verdeling daarvan over Vlaanderen: In het jaar 2024 vielen weliswaar normale tot extreme hoeveelheden neerslag (in Ukkel natste jaar sinds begin van de metingen) en ook januari 2025 was zeer nat vooral in het zuidoosten van Vlaanderen. Tegelijk viel er in het noorden van de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en (gedeeltelijk) Antwerpen sinds de zomer van 2024 net veel minder neerslag dan normaal. In februari en maart viel er dan in quasi heel Vlaanderen weinig tot extreem weinig regen, met de gekende gevolgen voor de freatische grondwaterstanden. Of deze droge situatie zich zal doorzetten hangt in grote mate af van de hoeveelheid neerslag die er de komende periode zal vallen.

Begin april 2025 is de situatie voor de tijd van het jaar veel droger dan op hetzelfde tijdstip 2 jaar geleden (april 2023) met toen slechts zo'n 10% lager dan normale, en rond de 60% hoger dan normale grondwaterstanden. Begin april 2024 was nog veel natter met rond de 90% hoger dan normale grondwaterstanden.

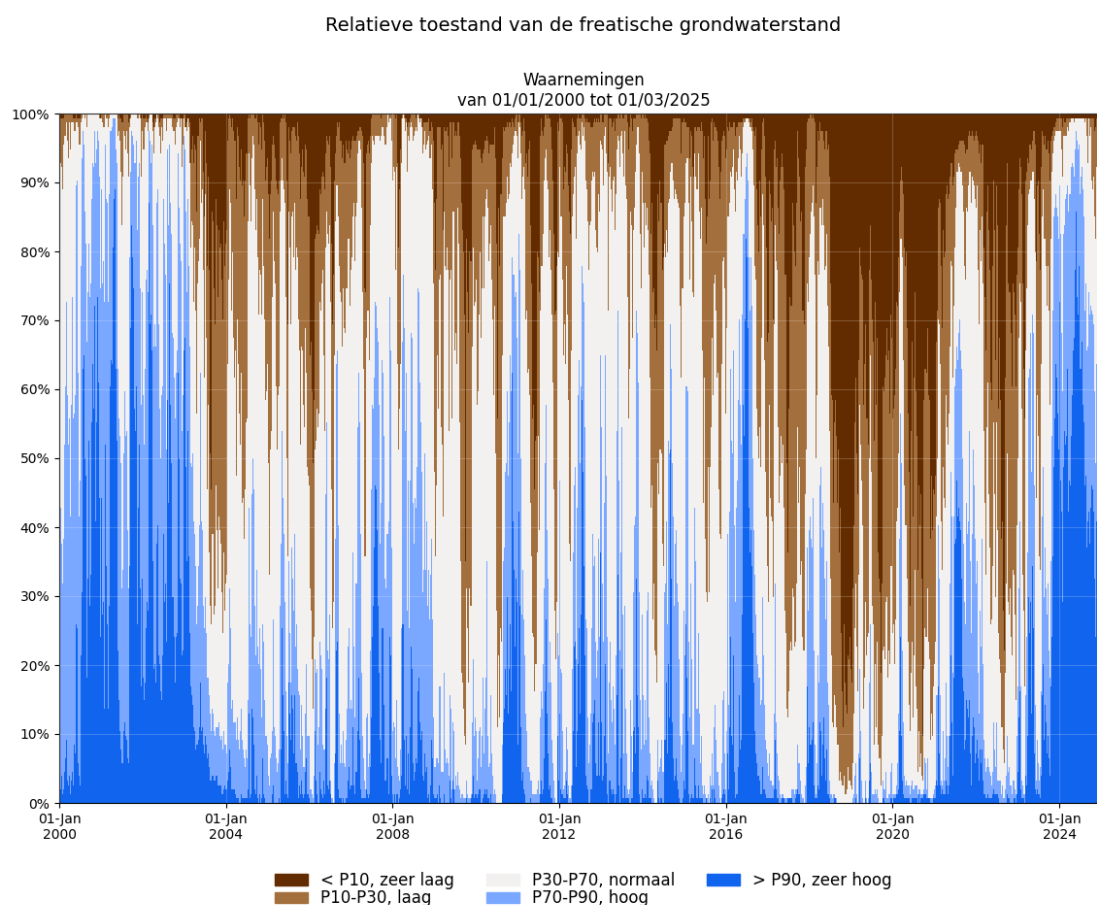
In de voorspellingen blijft de situatie lager dan normaal voor de tijd van het jaar voor het scenario met droog en normaal weer. In een nat scenario zouden we weer richting hoger dan normaal gaan, maar gezien de neerslagvoorspellingen voor de komende weken lijkt het natte scenario momenteel weinig realistisch. Zie de scenariogebaseerde voorspellingen van 7/4 tot 6/5/2025 voor een normale, natte en droge situatie in de rechterkant van [Figuur 10](#).

Figuur 10: Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand: Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand voor de tijd van het jaar, voor de afgelopen 2 jaar + scenariogebaseerde voorspelling voor de komende maand.

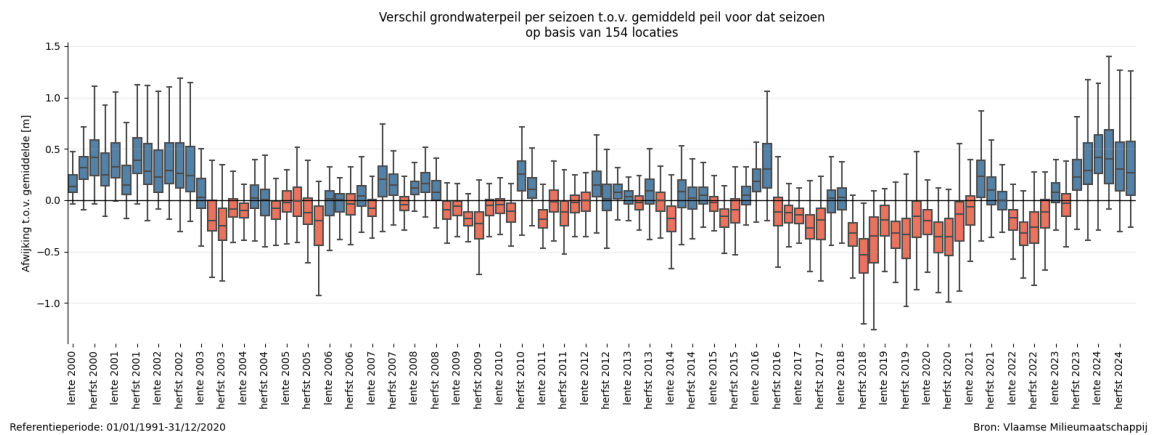
Figuur 11 toont de grafiek voor de relatieve toestand van 1/1/2000 tot 1/3/2025. In de periode 2017-2020 en het jaar 2022 zagen we duidelijk langere periodes met grotere percentages lage tot zeer lage freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Iets langere periodes met belangrijke aandelen normale/hoge grondwaterstanden voor de tijd van het jaar kwamen toen bijna niet voor, met uitzondering van het voorjaar van 2018. De natte zomer van 2021 en de periode vanaf 2023 staan in sterk contrast met de droge periode daarvoor. Vooral vanaf het najaar van 2023 tot begin maart 2025 zien we overwegend hoge tot zeer hoge relatieve grondwaterstanden.

Deze (en de verdere) evolutie hangt af van hoeveel neerslag er valt en hoeveel water er verdampt. Neerslag en verdamping bepalen samen het neerslagtekort of -overschot. Bij een groter dan normaal neerslagtekort is het logische gevolg dat ook de grondwaterstanden sneller dalen of trager herstellen dan normaal (en vice versa). Als door klimaatverstoring extreme weersomstandigheden (uitzonderlijk droog of nat) frequenter zullen optreden of langer zullen aanhouden zal dit zich ook weerspiegelen in de situatie van het freatisch grondwater.

Figuur 11: Relatieve toestand van de freatische grondwaterstand (1/1/2000 – 1/3/2025): Percentage van de meetplaatsen met een zeer lage, lage, normale, hoge of zeer hoge grondwaterstand voor de tijd van het jaar.

Figuur 12 toont de verdeling van de verschillen (op 154 locaties) tussen het gemiddeld grondwaterpeil voor elk individueel seizoen en het gemiddeld peil per seizoen in de referentieperiode. Deze grafiek toont hoeveel hoger of lager dan normaal de peilen waren voor een bepaald seizoen. In de lente en zomer van 2024 was de gemiddelde grondwaterstand voor de mediane meetplaats ruim 40 cm hoger dan normaal in hetzelfde seizoen in de referentieperiode. In de natte periode 2000-2002 was de seizoensgemiddelde grondwaterstand voor de mediane meetplaats ook enkele tientallen centimeter hoger dan normaal. In de periode 2017-2020, met uitschieter herfst 2018, was de seizoensgemiddelde grondwaterstand voor de mediane meetplaats meestal net enkele tientallen centimeter lager dan normaal.

Figuur 12: Verdeling van de verschillen tussen het grondwaterpeil per seizoen t.o.v. het gemiddeld peil in de referentieperiode voor dat seizoen (o.b.v. 154 locaties).

2.2.2 Is het freatische grondwater gestegen of gedaald?

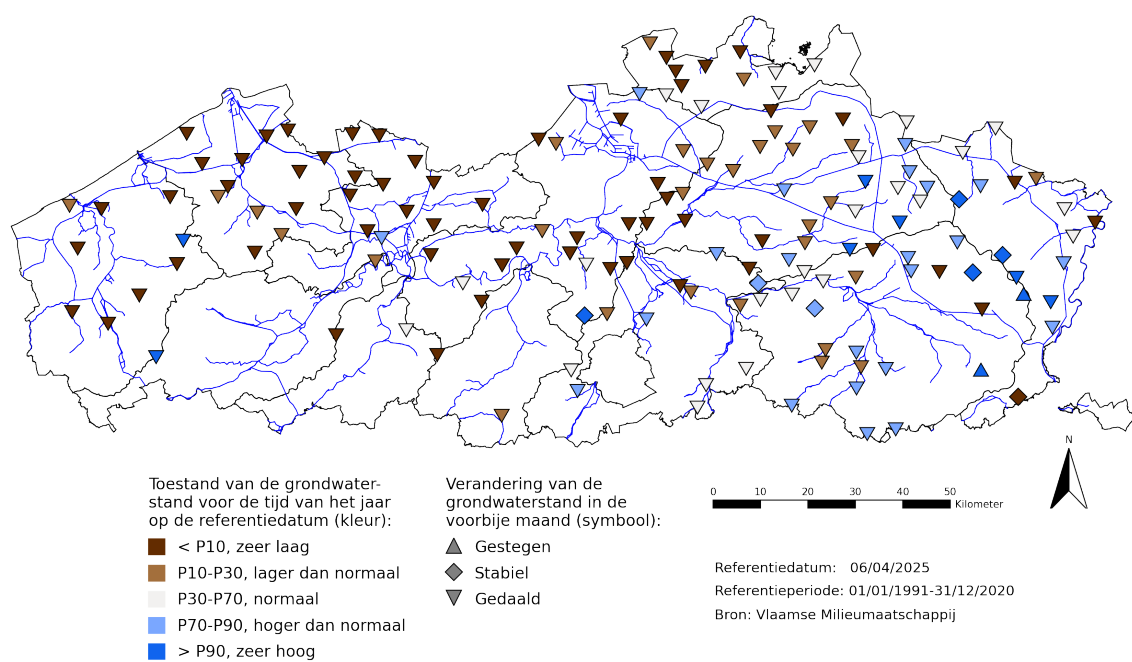
Figuur 13 toont de relatieve grondwaterstandindicator met stijgende/dalende peilen.

Op 6/4/2025 waren op 94% van de meetplaatsen de (absolute) freatische grondwaterstanden gedaald t.o.v. een maand eerder. Op 5% van de meetplaatsen bleven de peilen stabiel, en op 1% was er een stijging. Begin april bevinden we ons op de overgang van het hydrologische winterseizoen naar het hydrologische zomerseizoen. Vanaf april tot eind september (het hydrologische zomerseizoen) is een verschuiving naar klassen met lagere (absolute) grondwaterstanden de normale trend. Omwille van de droge maanden februari en maart is die verschuiving vroeger ingezet dan normaal.

Na een lange periode met overwegend hoger dan normale grondwaterstanden voor de tijd van het jaar, zien we vanaf maart 2025 terug een overwicht van het aandeel lager dan normale grondwaterstanden. Op 6/4/2025 vertoonde 60% van de meetlocaties een lage (20%) tot zeer lage (40%), 16% een normale, en 24% een hoge (16%) tot zeer hoge (8%) grondwaterstand voor de tijd van het jaar.

Dit hangt opnieuw in grote mate samen met de hoeveelheid neerslag en de verdeling daarvan over Vlaanderen: Na een lange natte periode viel er in het noorden van de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en (gedeeltelijk) Antwerpen sinds de zomer van 2024 veel minder neerslag dan normaal. In februari en maart 2025 viel er dan in quasi heel Vlaanderen weinig tot extreem weinig regen.

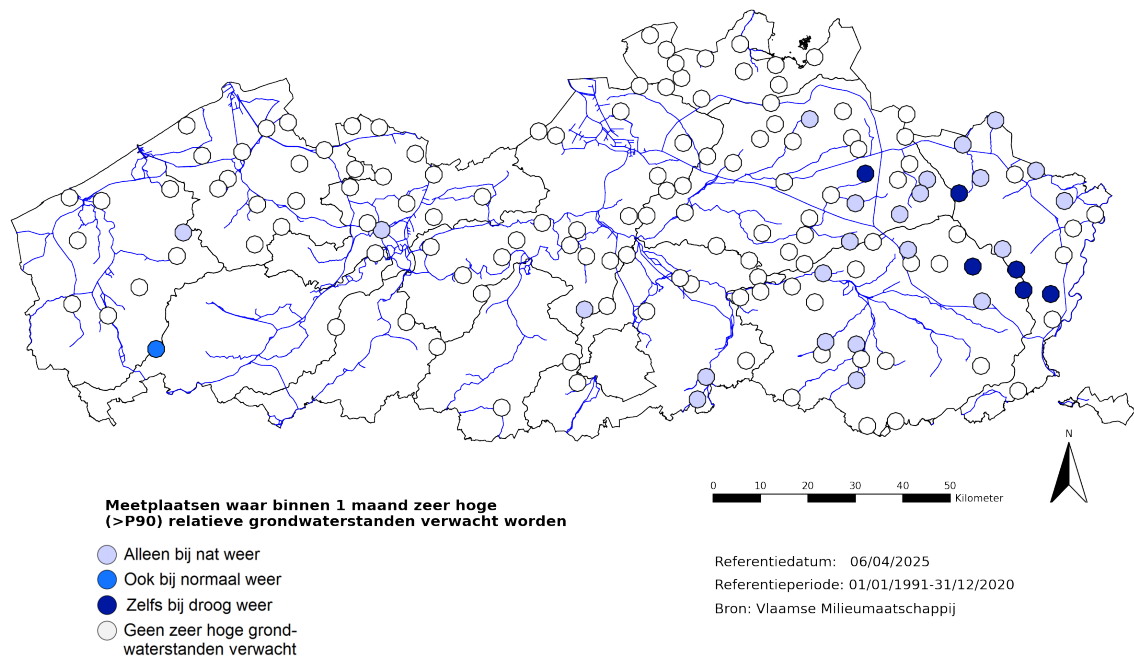
Op de plekken waar er minder regen viel zien we overwegend lager dan normale grondwaterstanden. In het oosten en op plekken waar de grondwaterstand minder snel reageert op het weer zien we nog hoge tot zeer hoge grondwaterstanden voor de tijd van het jaar.

Figuur 13: Huidige grondwaterstandsveranderingen en relatieve situering van de huidige freatische grondwaterstand.

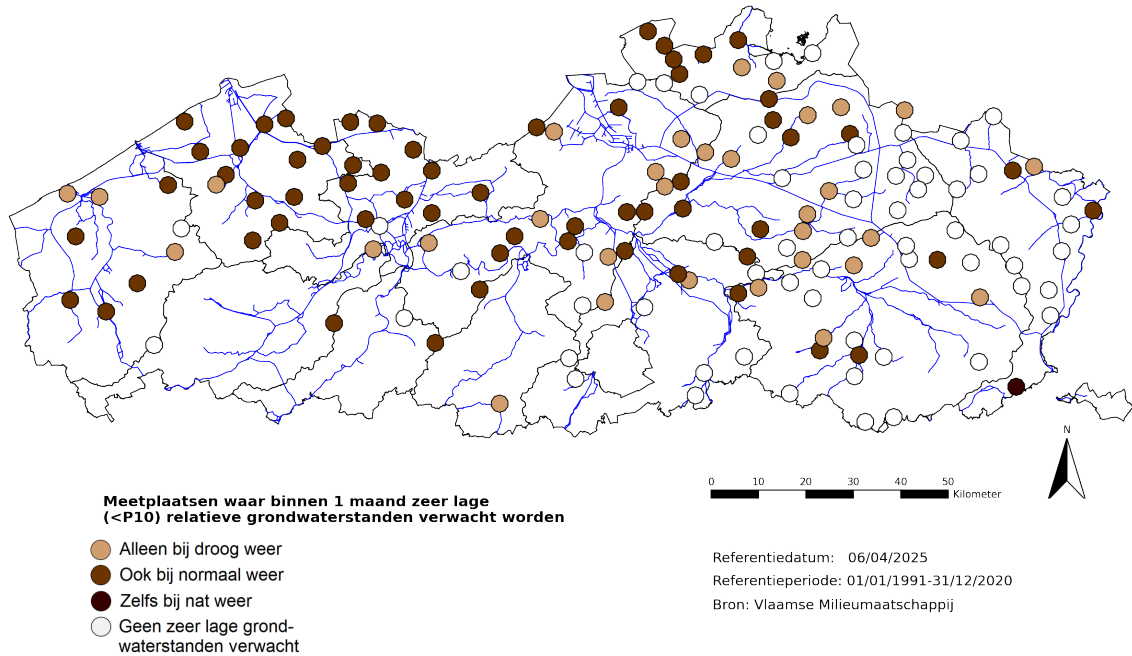
2.2.3 Worden er volgende maand zeer lage of zeer hoge freatische grondwaterstanden verwacht?

Volgende maand verwachten we bij nat weer op 21% van de meetplaatsen zeer hoge grondwaterstanden ($>P90$) voor de tijd van het jaar, bij normaal weer op 5%, en bij droog weer nog op 4% van de meetplaatsen (Figuur 10 en Figuur 14).

Figuur 14: Meetplaatsen waar volgende maand zeer hoge ($>P90$) freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar verwacht worden.

Volgende maand verwachten we bij droog weer op 61%, en bij normaal weer op 42% van de meetplaatsen zeer lage (<P10) grondwaterstanden voor de tijd van het jaar. Bij nat weer worden er quasi geen zeer lage relatieve standen meer voorspeld (Figuur 10 en Figuur 15).

Figuur 15: Meetplaatsen waar volgende maand zeer lage (<P10) freatische grondwaterstanden voor de tijd van het jaar verwacht worden.

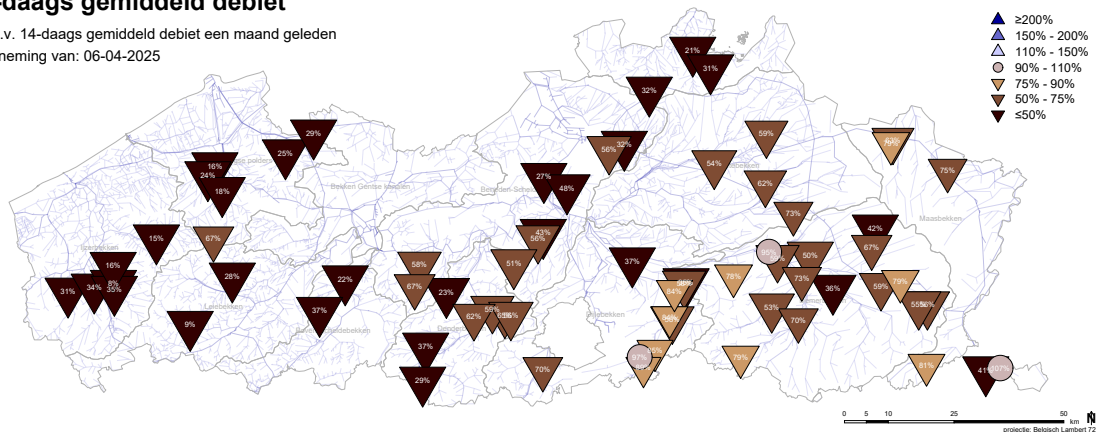
2.3 Debeten onbevaarbare waterlopen

2.3.1 Waarnemingen

We zien op nagenoeg alle meetplaatsen op de onbevaarbare waterlopen in Vlaanderen een duidelijke afname van de 14-daags gemiddelde debieten in vergelijking met de toestand een maand geleden (Figuur 16). Dit is uiteraard toe te schrijven aan de zeer lage neerslagtotalen van de afgelopen maand. De afnames zijn het meest uitgesproken in de westelijke helft van Vlaanderen en op de meetstations in de noorden van ons landsdeel. In het Dijle- en Demerbekken, waar de grondwatervoeding een grotere rol speelt in het debiet van de waterloop, blijven de afnames iets meer beperkt (Figuur 18).

14-daags gemiddeld debiet

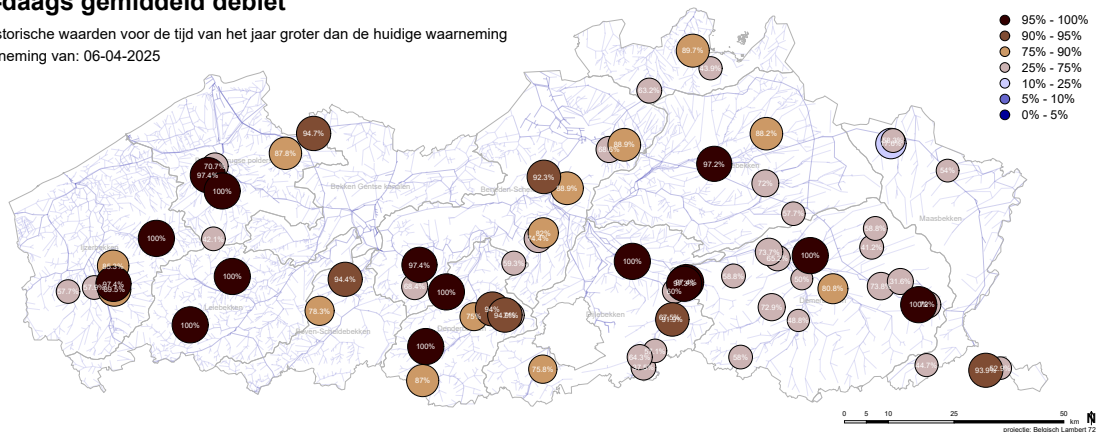
% t.o.v. 14-daags gemiddeld debiet een maand geleden
waarneming van: 06-04-2025

Figuur 16: Verandering van het 14-daags gemiddeld debiet in de voorbije maand.

14-daags gemiddeld debiet

% historische waarden voor de tijd van het jaar groter dan de huidige waarneming
waarneming van: 06-04-2025

Figuur 17: 14-daags gemiddeld debiet als percentiel (overschrijding) van de historische waarden voor dezelfde periode van het jaar.

In 50 % van de stations worden momenteel normale¹ 14-daags gemiddelde debieten gemeten voor de tijd van het jaar, t.o.v. 77% een maand geleden. Op ongeveer een derde (32 %) van de stations worden momenteel zeer lage 14-daags gemiddelde debieten vastgesteld voor de tijd van het jaar en op 17 % kunnen we spreken van lage debieten. Op slechts 1% van de stations worden actueel

¹Met "zeer laag/hoog" bedoelen we dat meer dan 90% van de historische waarden voor de tijd van het jaar groter/lager zijn dan de momenteel geobserveerde waarde, "laag/hoog" wil zeggen meer dan 75 %

hoge 14-daags gemiddelde debieten gemeten en nergens zeer hoge. Begin februari tekenden nog 4% van de meetplaatsen hoge tot zeer hoge debieten op voor de tijd van het jaar. We zien dus een duidelijke verschuiving naar lage tot zeer lage afvoeren voor de tijd van het jaar. In het Dijle- en Demerbekken is de situatie iets beter waarbij de actuele waarnemingen op de meeste stations 50 - 75 % hogere historische 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar kennen (Figuur 17).

De sterke afnames van de 14-daagse debieten werden reeds gedurende februari ingezet en hebben zich doorgezet gedurende de maand maart. Dit is heel duidelijk te zien in Figuur 18, waar we de tijds-evolutie van de 14-daags gemiddelde debieten per stroomgebied capteren. Hiertoe werden de specifieke² 14-daags gemiddelde debieten per bekken over de stations uit-gemiddeld voor die stations die over een tijdreeks van meer dan 30 jaar beschikken.

We zien in deze figuur eerst en vooral het gemiddeld verloop doorheen het jaar, met hogere afvoeren in de hydrologische winter (oktober - maart) en verlaagde afvoeren in de zomer (april-september). Ter referentie werden ook de voorbije hydrologische jaren afgebeeld.

Voor het huidig hydrologisch jaar 2025³ zien we globaal gesproken een zeer gemiddelde eerste maand met in het Dijle- en Demerbekken weliswaar een eerste periode tijdens oktober met verhoogde afvoeren die zich reeds hersteld hebben tijdens de eerste helft van november. Gedurende de 2e helft van november, echter, zien we een sterke toename in alle bekkens van de deze stroomgebiedsgemiddelde specifieke afvoeren, voor een stuk in lijn met de jaarlijkse hydrologische cyclus, maar waarbij vooral in de oostelijke bekkens de zeer hoge afvoeren voor Dijle en Demerbekken opvallen t.g.v. de daar gevallen neerslag. Tijdens een drogere maand december konden de verhoogde afvoeren voor een deel gaan normaliseren, maar de neerslagzones begin januari '25 en de uitlopers van de storm Éowyn op het einde van januari lieten verhoogde 14-daags gemiddelde afvoeren op tekenen gedurende de maand januari, i.h.b. in het Demerbekken. Tijdens de relatief droge maand februari zien we terug een normalisatie van de afvoer en dat voor alle bekkens.

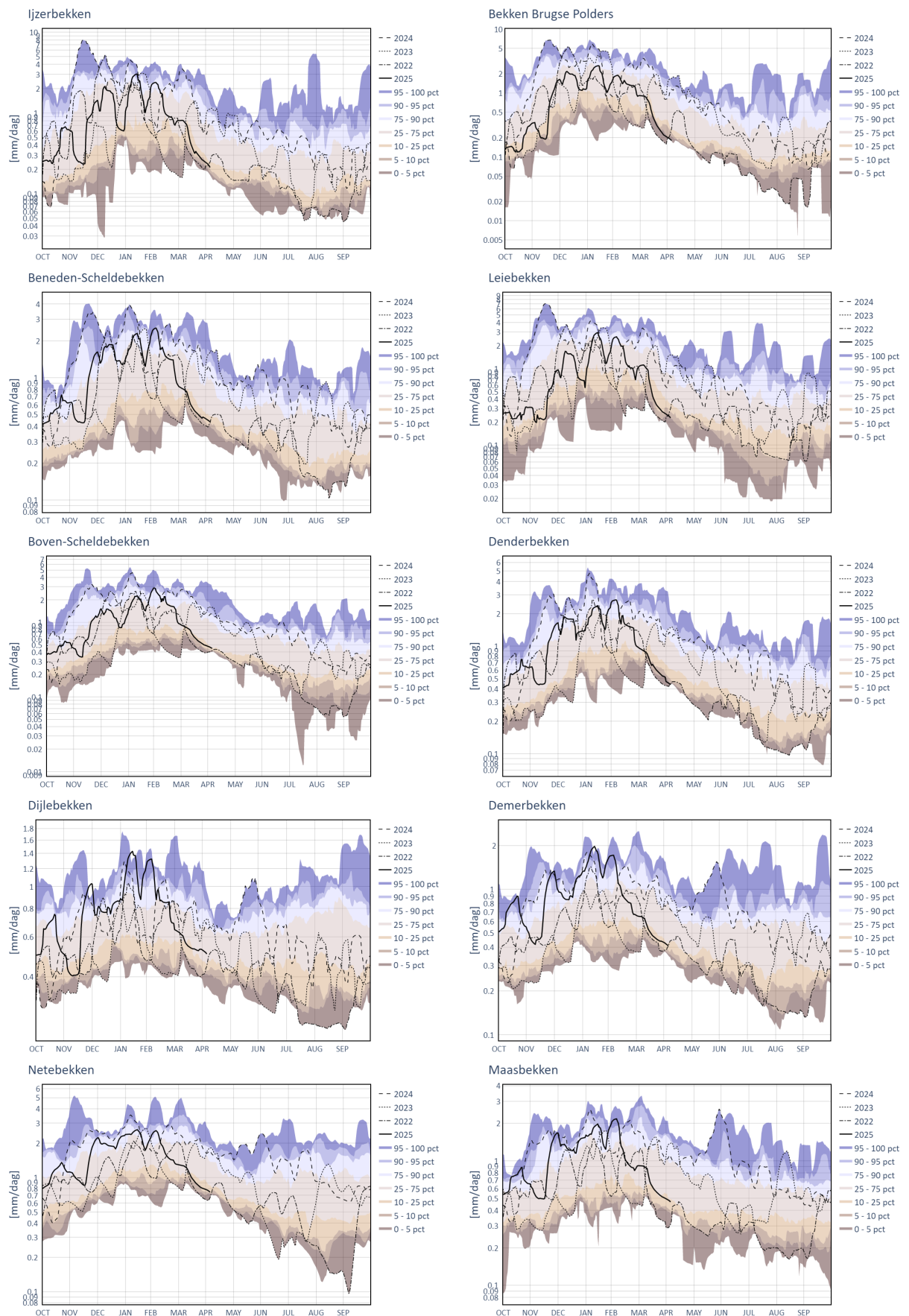
Gedurende de zeer droge maand maart zien we dat de daling in de 14-daags gemiddelde debieten zich inderdaad verder hebben doorgezet en dat nagenoeg voor alle bekkens de huidige toestand met de onderkant van de percentielbanden flirt.

Figuur 19 toont een cumulatief beeld van de bekkengemiddelde specifieke afvoervolumes (totaal volume), vergeleken met de historische percentielwaarden i.f.v. de dag in het hydrologisch jaar en dit voor de afgelopen 30 jaar. In deze figuur werd opzettelijk het hydrologisch jaar 2023-2024 buiten de percentiel berekening gehouden ter indicatie van het extreme karakter van het voorbije hydrologisch jaar.

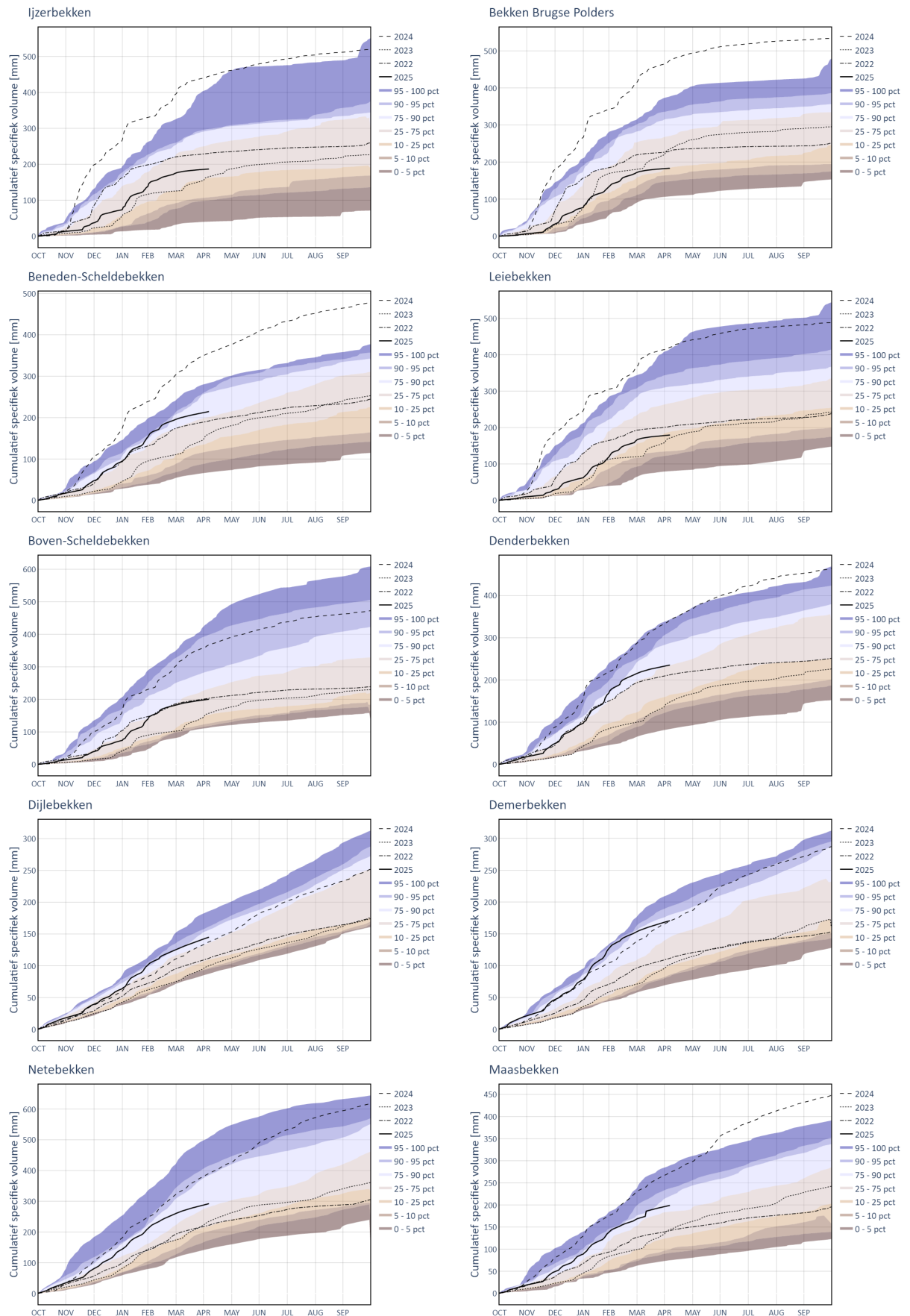
---

²Het specifiek debiet is het gemeten debiet (in m³/s), genormeerd met de oppervlakte van het stroomgebied aan de meetlocatie. Het specifiek debiet wordt typisch in mm/h of mm/dag uitgedrukt.

³1 oktober 2024 - 30 september 2025

Figuur 18: Stroomgebiedsgemiddelde specifieke afvoer en vergelijking met de afgelopen 30 jaar. Per bekken is de gemiddelde specifieke afvoer bepaald voor een selectie van stations waarvoor een tijdreeks van meer dan 30 jaar debietsdata beschikbaar is. Deze waarde wordt vervolgens als functie van de dag in het hydrologisch jaar (te beginnen van 1 oktober) vergeleken met de historische waarden (kleurcode).

Figuur 19: Stroomgebiedsgemiddelde cumulatieve specifieke afvoer en vergelijking met de afgelopen 30 jaar. Per bekken is de gemiddelde cumulatieve specifieke afvoer bepaald voor een selectie van stations waarvoor een tijdreeks van meer dan 30 jaar debietsdata beschikbaar is. Deze waarde wordt vervolgens als functie van de dag in het hydrologisch jaar (te beginnen van 1 oktober) vergeleken met de historische waarden (kleurcode).

2.3.2 Voorspellingen

Er worden geen kritieke overstromingen verwacht en dit zowel op korte termijn (48h) als op langere termijn (10 dagen).

De overstromingsvoorspellingen worden dagelijks bijgesteld, de meest recente resultaten vind je op waterinfo.vlaanderen.be.

3 Samenvatting

Meteorologie

Maart 2025 was een zeer droge maand met een neerslagtotaal van 7,8 mm in Ukkel, wat slechts 13 % bedraagt van de normale neerslaghoeveelheid voor maart (59,3 mm voor 1991-2020) (bron: KMI). Ook overal in Vlaanderen worden gelijkaardige lage waarden opgetekend. De neerslagtotaal in het VMM pluviometer netwerk variëren voor maart 2025 tussen 1,8 mm (Moerbeke) en 10,4 mm (Bonheiden). Gemiddeld over de VMM meetlocaties vinden we een neerslagtotaal van 5,2 mm of 9 % van het klimatologisch normaal te Ukkel.

De neerslagtotaal voor de voorbije 3 maanden (januari t.e.m. maart '25) vertonen in het noorden van Oost-Vlaanderen, Antwerpen en aan de kust de laagste waarden (120 - 150 mm ruwweg). In de oostelijke bekkens en het Leiebekken viel de afgelopen maanden de meeste neerslag (om en bij de 180 mm). De totalen voor de eerste 3 maanden van dit jaar variëren van 117,1 mm in de pluviometer van Boekhoute waar de minste neerslag viel, tot 221,8 mm voor de pluviometer in Waregem met de meeste neerslag voor de afgelopen 3 maanden. Gemiddeld registreerden de VMM stations voor de voorbije 3 maanden een totaal van 160,1 mm neerslag, wat zo'n 20% lager is dan het klimatologisch normaal van 199,9 mm voor de periode januari - maart (referentie: 1991-2020). Lokaal in Ukkel viel daarentegen 208,9 mm neerslag voor dezelfde periode, wat nog altijd iets hoger is dan de normale waarde voor de afgelopen 3 maanden, maar vooral te wijten aan de zeer natte maand januari.

De SPI index op de korte termijn (SPI-1) vertoont op 5/4/2025 voor de tijd van het jaar overal in Vlaanderen extreem droge waarden. Voor de SPI index op langere termijn (SPI-3) zien we op 5/4/2025 aan de kust en in de noordelijke helft van Vlaanderen matig tot zeer droge waarden voor de tijd van het jaar. Begin vorige maand was de SPI-3 indicator nog grotendeels normaal. De droge maand maart heeft dus op relatief korte tijd dit beeld omgegooid.

Op 6 april wordt voor de periode tot 16 april gemiddeld over Vlaanderen tussen 1 mm (P25) en 17 mm (P75) neerslag voorspeld met een mediaan waarde van 6 mm. Hierdoor verwachten we dat de korte-termijn SPI-1 index minstens tot half april verder een extreem droge toestand zal aanhouden. Ook voor de voorspelde lange-termijn SPI-3 index verwachten we dat de droge toestand verder zal aanhouden met een uitbreiding naar matig droge waarden voor gans Vlaanderen en zeer droge waarden voor de kust en het noorden van Antwerpen en West- en Oost-Vlaanderen. Ook in het uiterste oosten van Vlaanderen verwachten we een evolutie naar zeer droge waarden voor de tijd van het jaar, en dit zowel voor een nat als droog neerslag scenario.

Hydrologie

Na een lange periode met overwegend hoger dan normale grondwaterstanden voor de tijd van het jaar, zien we vanaf maart 2025 terug een overwicht van het aandeel lager dan normale grondwaterstanden: Op 6/4/2025 vertoonde 60% van de meetlocaties een lage (20%) tot zeer lage (40%), 16% een normale, en 24% een hoge (16%) tot zeer hoge (8%) grondwaterstand voor de tijd van het jaar.

Dit beeld hangt opnieuw in grote mate samen met de hoeveelheid neerslag en de verdeling daarvan over Vlaanderen: Na een lange natte periode viel er in het noorden van de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en (gedeeltelijk) Antwerpen sinds de zomer van 2024 veel minder neerslag dan normaal. In februari en maart viel er dan in quasi heel Vlaanderen weinig tot extreem weinig regen.

Het is belangrijk om in het achterhoofd te houden dat het hier gaat om de toestand voor de tijd van het jaar. De freatische grondwaterstand schommelt tijdens het jaar: hoog op het einde van de winter en laag op het einde van de zomer. T.o.v. het volledige jaar vertoont 87% van de meetplaatsen nog normale (51%), hoge (18%) of zeer hoge (18%) grondwaterstanden.

Meer info over de werking van het grondwatersysteem en de betekenis van lage grondwaterstanden vind je in [dit filmpje](#). Op dov.vlaanderen.be vind je alle grondwaterstanden, de [huidige toestand](#) en de [interactieve kaart](#) voor het freatische grondwater.

We zien op nagenoeg alle meetplaatsen op de onbevaarbare waterlopen in Vlaanderen een duidelijke afname van de 14-daags gemiddelde debieten (voor de tijd van het jaar) in vergelijking met de toestand een maand geleden. Dit is uiteraard toe te schrijven aan de zeer lage neerslagtotalen van de afgelopen maand maart. De afnames zijn het meest uitgesproken in de westelijke helft van Vlaanderen en op de meetstations in de noorden van ons landsdeel. In het Dijle- en Demerbekken, waar de grondwatervoeding een grotere rol speelt in het debiet van de waterloop, blijven de afnames iets meer beperkt.

In 50 % van de stations worden momenteel normale 14-daags gemiddelde debieten gemeten voor de tijd van het jaar, t.o.v. 77% een maand geleden. Op ongeveer een derde (32 %) van de stations worden momenteel zeer lage 14-daags gemiddelde debieten vastgesteld voor de tijd van het jaar en op 17 % kunnen we spreken van lage debieten. Op slechts 1% van de stations worden actueel hoge 14-daags gemiddelde debieten gemeten en nergens zeer hoge. Begin februari tekenden nog 4% van de meetplaatsen hoge tot zeer hoge debieten op voor de tijd van het jaar. We zien dus een duidelijke verschuiving naar lage tot zeer lage afvoeren voor de tijd van het jaar. In het Dijle- en Demerbekken is de situatie iets beter waarbij de actuele waarnemingen op de meeste stations 50 - 75 % hogere historische 14-daags gemiddelde debieten voor de tijd van het jaar kennen.

We vermelden voor de volledigheid dat er geen kritieke overstromingen verwacht worden en dit zowel op korte termijn (48h) als op langere termijn (10 dagen).

Deze voorspellingen worden dagelijks bijgesteld, de meest recente resultaten vind je op water-info.vlaanderen.be.